

بررسی ویژگیهای معماری مدارس امن براساس پدافند غیرعامل

محمد تقی زاده کردی^{*}

۱- عضو هیات علمی آموزشکده فنی و حرفه ای سما ، دانشگاه آزاد اسلامی ، واحد اندیشه ، اندیشه ، ایران (Mtaghizadeh.krdi@gmail.com)

چکیده

پدافند غیرعامل عبارت است از مجموعه اقدامات غیرمسلحانه ای که به کارگیری آنها موجب افزایش بازدارندگی، کاهش آسیب پذیری، ارتقا پایداری ملی، تداوم فعالیت های ضروری و تسهیل مدیریت بحران در برابر تهدیدات و اقدامات نظامی دشمن می گردد. بطور قطع امروز و در شرایطی که کشور مان با بالاترین سطح تهدیدات خارجی مواجه است، تمهیدات دفاعی در بعد طراحی معماری و طراحی شهری بیش از هر زمان دیگری اهمیت دارد. بدین منظور لازم است پس از هر مرحله ارزیابی خطر، امکانات معماری و طراحی شهری برای پدافند غیر عامل شناسایی شود. پدافند غیرعامل مجموعه ای از اقدامات غیر مسلحانه است که موجب کاهش آسیب پذیری نیروی انسانی، ساختمانها، تاسیسات، تجهیزات، سرمایه ها، اسناد و شریانهای کشور در مقابل عملیات خصمانه و مخرب دشمن می گردد. هرچقدر درجه هوشیاری مدیریت دفاعی برای بکارگیری پدافند عامل بالا باشد، باز هم دشمن سعی دارد در ساعات نخستین تهاجم با وارد کردن ضربات سنگین به مراکز مهم دفاعی، حساس و حیاتی کشور آسیب برساند و برای اینکار پرهزینه ترین ابزارها را با قدرت آتش سنگین بکار می گیرد. همچنین معماری و شهرسازی بعنوان بستر اصلی اجرای روشهای پدافند غیرعامل نقش اساسی دارند. فلذا طراحی هوشمندانه فرم ساختمان، محوطه، دسترسی ها، معابر، نحوه قرارگیری بناها، فضاهای باز و ... در کاهش آثار مخرب حوادث طبیعی و غیر طبیعی به نحو غیرقابل انکاری سرنوشت ساز است. همچنین پدافند غیرعامل در حوادث طبیعی مانند سیل، زلزله و ... می تواند مورد استفاده قرار گیرد. ساختمانهای آموزشی از جمله بناهای با اهمیتی هستند که در صورت رعایت اصول و ضوابط پدافند غیرعامل، علاوه بر حفظ جان دانش آموزان بعنوان قشر آسیب پذیر جامعه، به عنوان پناهگاه و خدمات رسانی برای محله و منطقه نیز مورد استفاده قرار گیرد. همچنین اینکار در آموزش جمعیت کشور و بالا بردن سطح آگاهی آنها تاثیر بسزایی خواهد داشت. بر این مبنا، ایجاد مدارس امن جدید و ایمن سازی مدارس موجود، به دلیل استقرار آنان در گستره کلیه شهرها و همچنین روستاهای کشور ضرورت داشته و افزایش امنیت روانی دانش آموزان و خانواده ها ویاس دشمنان را به همراه خواهد داشت. دراین راستا چشم انداز مدرسه امن، راهبردها و ویژگیهای یک مدرسه امن ارایه گردیده است و مشکلات و موانع پیش رو جهت تحقق آن بر شماری شده و پیشنهادهای لازم جهت تحقق ایجاد مدارس امن ارایه گردیده و در انتها پس از بیان نتایج و ثمرات مدرسه امن، نتیجه گیری لازم صورت پذیرفته است.

واژه های کلیدی: دفاع (پدافند) غیرعامل، فضاهای آموزشی، مدرسه امن، ایمن سازی مدرسه